

полягає такж і в тому, щоб були надані всі можливості для зростання індивідуальної заробітної плати за рахунок підвищення особистих вкладів в результати праці.

Список літератури: 1. **Абрамов В.М., Данюк В.М., Колот А.М.** Мотивація і стимулювання праці в умовах переходу до ринкової економіки / В.М. Абрамов, В.М. Данюк, А.М. Колот. – Одеса, – 1995. – 356 с. 2. **Євсєєва Т. Р.** Організація та види матеріального стимулювання працівників. Том 1. - 2001ю – 65 с.

О.О.ШУМАНСЬКА, студентка, м.Харків, НТУ «ХПІ»

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

В умовах ринкової економіки зростає значення різних факторів, що впливають на ефективність виробництва. Серед цих факторів істотне місце займає наукова організація праці (НОП).

Науковий підхід до організації праці дозволяє щонайкраще з'єднати в процесі виробництва техніку і людей, забезпечує найбільш ефективне використання матеріальних і фінансових ресурсів, зниження трудомісткості і зростання продуктивності праці. Він спрямований на збереження здоров'я працівників, збагачення змісту їхньої праці.

Наукова організація праці спрямована на розв'язання взаємозалежних груп завдань:

- економічних (економія ресурсів, підвищення якості продукції, зростання результативності виробництва);

- психофізіологічних (оздоровлення виробничого середовища, гармонізація психофізіологічних навантажень на людину, зниження ваги і нервово-психічної напруженості праці);

- соціальних (підвищення розмаїтості праці, змістовності, престижності, забезпечення повноцінної оплати праці).

Економічна ефективність впровадження заходів з наукової організації праці визначається величиною зниження витрат живої і матеріалізованої праці, що виявляється ,насамперед, в зростанні продуктивності праці.

Економічна ефективність впровадження заходів з НОП розраховується з метою:

- обґрунтування вибору найбільш ефективних форм організації праці;

- визначення зростання продуктивності праці і суми річного економічного ефекту від впровадження заходів з НОП;

- визначення впливу заходів з НОП на основні техніко-економічні показники роботи підприємства та враховування його при розробці планів економічного та соціального розвитку підприємства;

- розрахунок та встановлення розміру премій за впровадження заходів з НОП.

Економічна ефективність розраховується за допомогою зіставлення нормативів або фактичних (при відсутності нормативів) трудових, матеріальних і фінансових затрат на одиницю продукції (робіт) до і після впровадження заходів з удосконалення організації праці.

Економічна ефективність визначається на стадіях розробки і впровадження заходів з НОП:

- на стадії проектування (планування) – розрахункова ефективність – з метою обґрунтування проектних рішень і вибору найбільш оптимальних їх варіантів;

- після впровадження – фактична ефективність – для визначення результатів впровадження заходів.

Коли впровадження заходів з НОП потребує здійснення інвестицій (капіталовкладень), то проводиться оцінка їх економічної ефективності.

Основними загальними показниками економічної ефективності заходів з НОП, які визначають доцільність їх впровадження, є:

- підвищення продуктивності праці;

- показники економічної ефективності виробничих інвестицій (капітальних вкладень).

Поряд із загальними показниками при оцінці економічної ефективності заходів з удосконалення управління, організації виробництва, праці використовують і часткові показники:

- зниження трудомісткості продукції;

- відносної економії (вивільнення) чисельності працівників;

- збільшення обсягу виробництва;

- поліпшення використання робочого часу;

- збільшення тривалості фази стійкої працездатності працівників за рахунок поліпшення умов праці, оптимізації режимів праці і відпочинку;

- економія від зниження собівартості продукції (за елементами і статтями витрат);

- економія за рахунок зниження професійних захворювань і виробничого травматизму.

Соціальна ефективність впровадження заходів з НОП може проявлятися через підвищення якості використовуваної робочої сили, покращення рівня життя, поліпшення соціально-психологічного впливу на підвищення трудової і суспільної активності. Це сприяє активізації діяльності, створює комплекс умов для оптимального використання трудового потенціалу, усунення обмежень у реалізації здібностей і розвитку ініціативи працівників, забезпечує підвищення продуктивності праці, ефективності виробництва.

З.А. ЗАСУЛЬСЬКА, О.В. ХОМКО, студентки факультету економіки,

Н.А. КРАСНЯНСЬКА, науковий керівник – асистент кафедри філософії та економічної теорії, м.Вінниця, ВТЕІ КНТЕУ

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Будь-який суб'єкт господарювання має на меті досягнення конкретних цілей. Проте цьому можуть заважати об'єктивні причини, котрі є факторами ризику в діяльності підприємства.

Стан економічної стійкості підприємства характеризується ступенем його прибутковості та оборотності капіталу, фінансової стійкості та джерелами фінансування, здатністю розраховуватися за борговими зобов'язаннями. Один з важливих механізмів підвищення економічної стійкості підприємства є страхування [2, с.91].

Різні аспекти дослідження економічної стійкості знайшли своє відображення в працях багатьох вітчизняних і зарубіжних авторів. Питанням управління економічною стійкістю в цілому займалися такі вчені: Іванов В. А., Зайцева О. В., Жуков П. П.,